

PEM Sözleşmesi kapsamında Akdeniz ülkeleri üzerinden AB'ye ihracat

(25 Aralık 2025)

19 Aralık 2025 tarihinde Bakanlığımızca duyurulduğu üzere, Avrupa Birliği (AB) Avrupa-Akdeniz coğrafyasında ülkemizle de serbest ticaret anlaşması (STA) bulunan ülkelerle olan STA'larının hepsinde 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren 19/12/2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan PEM Ortak Komitesi'nin 1/2023 sayılı Kararı kapsamı **revize kuralları** uygulayacaktır.

Bununla beraber, 1/2023 sayılı PEM Ortak Komitesi Kararı'nın iç onay süreçleri Fas, Tunus, Mısır ve Filistin'de henüz tamamlanmamıştır.

Bu nedenle, AB'nin anılan dört ülke ile arasındaki STA'ların menşe kuralları; bu ülkelerdeki iç onay süreçleri bitene kadar AB ile bu ülkeler arasında imzalanan Ortak Komite Kararlarındaki özel düzenlemelere tabi olacaktır.

Anılan düzenlemelerde “geçirgenlik” adı verilen bir mekanizma bulunmaktadır. Geçirgenlik mekanizması, daha katı menşe kurallarına göre (2012 kuralları) menşeli olan ürün kullanılarak kümülasyon uygulanmasıyla (yeterli işçilik veya işlem kuralları karşılanmadan, ancak yetersizin ötesinde bir işçilik veya işlem uygulanarak) elde edilen bir ürünün revize kurallara göre (2023 kuralları) menşeli kabul edilerek revize kuralların geçerli olduğu STA ülkesine ihraç edilebilmesi anlamına gelmektedir.

Türkiye'den Fas, Tunus, Mısır ve Filistin'e mevcut menşe kurallarına göre (2012 kuralları) ihraç edilen Türkiye menşeli ürünler; bu ülkelerde çapraz kümülasyona tabi tutularak üretimde girdi olarak kullanılabilecek ve kümülasyon uygulanmasıyla menşe kazanan ürün bu ülkelerden AB'ye ihraç edildiğinde ilgili ülke ile AB arasında var olan STA'da öngörülen tavizlerden yararlanabilecektir.

Diğer taraftan, revize kurallara göre çapraz kümülasyon imkanlarının tam olarak tesis edilebilmesi amacıyla ülkemizle STA'sı bulunan tüm bölge ülkeleriyle temaslarımız yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

Önemli Not: Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği “serbest dolaşım” ilkesine dayandığından **geldiği ülke fark etmeksizin** serbest dolaşımda bulunan eşyanın AB'ye ihracatına ilişkin Gümrük Birliği mevzuatı çerçevesinde A.TR dolaşım belgesi düzenlenmesi uygulaması hiçbir değişiklik olmadan devam edecektir.

Örnek ticaret akışları aşağıda sunulmaktadır:

I. Geçirgenlik kapsamında mümkün olan örnek ticaret akışları:

Menşe kuralı: 2012

Belge:
EUR.1/EUR-MED
veya fatura beyanı/
EUR-MED fatura
beyanı

Menşe kuralı: 2023

Belge: EUR.1 veya
menşe beyanı

Menşe kuralı: 2012

Belge:
EUR.1/EUR-MED
veya fatura beyanı/
EUR-MED fatura
beyanı

Menşe kuralı: 2023

Belge: EUR.1 veya
menşe beyanı

Menş  kuralı: 2012

Belge:
EUR.1/EUR-MED
veya fatura beyanı/
EUR-MED fatura
beyanı

Menş  kuralı: 2023

Belge: EUR.1 veya
menş  beyanı

Menş  kuralı: 2012

Belge:
EUR.1/EUR-MED
veya fatura beyanı/
EUR-MED fatura
beyanı

Menş  kuralı: 2023

Belge: EUR.1 veya
menş  beyanı

II. 2012 kurallarına g re  apraz menş  k m lasyonu:

Bakanlığımız resm  internet sitesinde yayımlanan “*Pan Avrupa-Akdeniz Tercihli Menş  Kuralları Revizyonu Kapsamında  apraz K m lasyon İmkanları*” başlıklı duyuru metninde belirtilen  apraz menş  k m lasyonu imkanları devam etmektedir.

